

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮNAŠO Į TARPTAUTINĖS PLĖTROS ASOCIACIJOS 19-AJĮ IŠTEKLIŲ PAPILDYMĄ IR ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO V. ŠAPOKAI“ PROJEKTO

Finansų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos įnašo į Tarptautinės plėtros asociacijos 19-ąjį išteklių papildymą ir įgaliojimų suteikimo V. Šapokai“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – pritarti 4,5 mln. eurų Lietuvos Respublikos įnašui į Tarptautinės plėtros asociacijos (toliau – TPA) 19-ąjį išteklių papildymą ir suteikti finansų ministrui V. Šapokai įgaliojimus pasirašyti Įsipareigojimo dokumentą, kuriuo remiantis būtų mokamas Lietuvos Respublikos įnašas į TPA 19-ąjį išteklių papildymą.

TPA, priklausanti Pasaulio banko organizacijų grupei, yra pagrindinė organizacija pasaulyje, teikianti paramą skurdžiausioms pasaulio šalims.¹ TPA teikia lengvatines paskolas ar dotacijas įvairioms programoms, kurias įgyvendinant mažinamas skurdas, didinamas ekonomikos augimas, mažinama socialinė nelygybė ir gerinamos gyvenimo sąlygos neturtingiausiose pasaulio valstybėse. Lietuva, tapusi TPA nare, įsipareigojo dalyvauti kas 3 metus vykstančiuose asociacijos išteklių papildymuose, kurių lėšos naudojamos paramai teikti skurdžiausioms pasaulio šalims. Lietuva TPA nare tapo 2011 m., o kaip šalis donorė įnašais prisidėjo prie TPA 15-ojo, 16-ojo, 17-ojo ir 18-ojo išteklių papildymų. Pagal 2011 m. birželio 16 d. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Tarptautinės plėtros asociacijos steigimo sutarties ratifikavimo“ Nr. XI-1456 3 straipsnio 2 punktą sprendimus dėl Lietuvos Respublikos įnašų į TPA išteklių papildymus priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Lietuvos įnašas į TPA 19-ąjį išteklių papildymą būtų mokamas trimis dalimis 2021–2023 m. laikotarpiu pagal sutartą mokėjimo grafiką. Įnašas į TPA 19-ąjį išteklių papildymą būtų mokamas iš Finansų ministerijos asignavimų, nes Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 856 Finansų ministerija paskirta institucija, atsakinga už Lietuvos narystės TPA reikalų koordinavimą ir narystės sąlygų bei su naryste susijusių įsipareigojimų vykdymą.

Pažymėtina, kad Lietuvos įnašas į TPA 19-ąjį išteklių papildymą būtų įtrauktas į apskaitą kaip oficiali parama vystymuisi. Lietuva, kaip ir kitos po 2004 m. Europos Sąjungos valstybėmis narėmis tapusios šalys, yra prisiėmusi tarptautinius įsipareigojimus iki 2030 m. siekti padidinti oficialią paramą vystymuisi iki 0,33 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP), tačiau Lietuvos oficiali parama vystymuisi pastaraisiais metais nuosekliai mažėja ir 2019 m. sudarė tik 0,11 proc. BNP. Taigi pagal šį rodiklį esame viena labiausiai atsilikusių valstybių narių Europos Sąjungoje.

¹ Šiuo metu TPA paramą gali gauti 76 valstybės, įskaitant Moldovą, Kosovą, Afganistaną, Afrikos šalis, Rytų ir Pietų Azijos šalis, Lotynų Amerikos ir Karibų valstybes. Daugiau apie TPA paramą galinčias gauti šalis: <http://ida.worldbank.org/about/borrowing-countries>

Atsižvelgiant į globalius iššūkius, įskaitant skurdą, klimato kaitą, konfliktus nestabiliuose valstybėse, priverstinį gyventojų perkėlimą, lyčių nelygybę ir kitus, būtina padidinti įnašus į TPA 19-ąją išteklių papildymą ir taip suteikti TPA daugiau galimybių padėti skurdžiausioms valstybėms kovoti su šiais iššūkiais. 2019 m. gruodžio 12, 13 d. vykusio TPA 19-ojo išteklių papildymo derybų paskutiniajame susitikime valstybių donorių atstovai preliminariai nurodė į TPA 19-ąją išteklių papildymą skirsiantys iš viso apie 23,5 mlrd. JAV dolerių. Prisidėti prie 19-ojo išteklių papildymo įsipareigojo 55 valstybės donorės. Pažymėtina, kad Šiaurės šalys, visada buvusios vienos iš didžiausių TPA valstybių donorių ir rėmėjų, kartu su Baltijos šalimis pagal preliminarinius įnašus kaip šalių grupė būtų ketvirta didžiausia donorė į TPA 19-ąją išteklių papildymą po Jungtinės Karalystės, Japonijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų. TPA valdytojų 2020 m. kovo 31 d. rezoliucijoje Nr. 244 buvo pritarta TPA 19-ojo išteklių papildymo dokumentui, kuriame numatyta veiklos strategija ir prioritetai artimiausiais 3 metais bei nustatytos išteklių papildymo ir jų panaudojimo sąlygos.

Numatytas 4,5 mln. eurų Lietuvos įnašas į TPA 19-ąją išteklių papildymą reikštų apytiksliai 50 proc. didesnę Lietuvos paramą skurdžiausioms šalims (Lietuvos įnašas į TPA 18-ąją išteklių papildymą 2018–2020 m. laikotarpiu sudarė 3 mln. eurų). Atkreiptinas dėmesys, kad paramos skyrimas skurdžiausioms pasaulio šalims per TPA užtikrina efektyvų paramos lėšų panaudojimą ir rezultatų pasiekimą, nes TPA parama skirstoma atsižvelgiant į valstybių paramos gavėjų veiklos rezultatus ir reformų įgyvendinimą. Be to, TPA efektyvumą rodo tai, kad kiekvienas valstybių donorių skirtas JAV doleris reiškia 3 JAV dolerių paramą skurdžiausioms šalims, nes TPA papildo valstybių donorių įnašus skolindamasi tarptautinėse rinkose ir naudodama TPA vidinius išteklius. Bendra TPA 19-ojo papildymo išteklių suma, skirta TPA programoms įgyvendinti paramą gaunančiose valstybėse 3 metų laikotarpiui, preliminariai sudarys 82 mlrd. JAV dolerių.

Reaguodamos į naujojo koronaviruso (COVID-19) pandemiją, Pasaulio banko grupės organizacijos, įskaitant ir TPA, 2020 m. kovo mėn. patvirtino pagalbos besivystančioms šalims paketą. Bendras Pasaulio banko organizacijų grupės pagalbos paketas siekia 14 mlrd. JAV dolerių, iš kurių 3,3 mlrd. JAV dolerių sudaro TPA finansavimas (1,3 mlrd. JAV dolerių sudaro naujas finansavimas, 2 mlrd. JAV dolerių sudaro atsižvelgiant į prioritetus perskirstytos lėšos). TPA lėšomis bus finansuojamos ne tik sveikatos apsaugos išlaidos, tai bus ir parama skurdžiausioms valstybėms kovojant su naujojo koronaviruso (COVID-19) sukeltos ekonominės ir socialinės krizės padariniais.

Padidinus Lietuvos įnašą į TPA 19-ąją išteklių papildymą, būtų įgyvendintos 2016 m. lapkričio 3 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimto naujos redakcijos Lietuvos Respublikos vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo nuostatos ir Vystomojo bendradarbiavimo tarpinstituciniame veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. rugsėjo 21 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Vystomojo bendradarbiavimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, nustatyti Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo politikos tikslai 2019–2021 m. – prisidėti prie pasaulinių skurdo mažinimo besivystančiose valstybėse pastangų ir kitų 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų patvirtintų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, prisidėti prie demokratijos, saugumo ir stabilumo erdvės, tvaraus vystymosi plėtojimo valstybėse partnerėse ir kt., taip pat Lietuvos, kaip šalies, aktyviai prisidedančios prie tarptautinių pastangų mažinti skurdą pasaulyje, įvaizdžio stiprinimo.

Nutarimo projektas susijęs su Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos 315 ir 316 punktų, kuriuose numatoma plėsti Lietuvos pagalbą besivystančioms šalims, įgyvendinimu. Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra

notifikuotinas Europos Komisijai. Priėmus Nutarimo projektą, kitų teisės aktų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Užsienio reikalų ministerija ir Teisingumo ministerija. Nutarimo projektas buvo skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS), pastabų ar pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų departamento (direktorius Darius Trakelis, tel. 239 0188) Tarptautinių reikalų skyriaus (vedėja Dovilė Jasaitienė, tel. 219 4430) patarėjas Ignas Rakauskas (tel. 239 0226).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Tarptautinės plėtros asociacijos Įsipareigojimo dokumentas (anglų k.), 1 lapas.

Finansų ministras

Vilius Šapoka